

310

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 24 marca 2000 r.

w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów.

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 155, poz. 1015 oraz z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 101, poz. 1178 i Nr 110, poz. 1255) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa ogólne warunki obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z ruchem tych pojazdów, zwane dalej „ubezpieczeniem OC”.

§ 2. Pojazdami mechanicznymi, zwanymi dalej „pojazdami”, w rozumieniu rozporządzenia, są:

- 1) pojazdy samochodowe, ciągniki rolnicze, motorowery i przyczepy podlegające rejestracji stosownie do przepisów prawa o ruchu drogowym,
- 2) pojazdy wolnobieżne dopuszczone do ruchu stosownie do przepisów prawa o ruchu drogowym,
- 3) pojazdy zarejestrowane za granicą i dopuszczone do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) inne pojazdy będące w posiadaniu jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw obrony narodowej albo organów i jednostek nadzorowanych, podległych lub podporządkowanych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, napędzane umieszczonym na nich silnikiem zasilanym z własnego źródła energii, wraz z ciągniętym wszelkiego rodzaju sprzętem.

nym z własnego źródła energii, wraz z ciągniętym wszelkiego rodzaju sprzętem.

§ 3. Przepisy rozporządzenia stosuje się także do posiadacza lub kierującego pojazdem nie dopuszczonym do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a mimo to wprowadzonym do ruchu na drogę publiczną.

§ 4. 1. Posiadacz pojazdu jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC za szkody mogące powstać w związku z ruchem posiadanego pojazdu.

2. Umowę ubezpieczenia OC posiadacz pojazdu może zawrzeć z wybranym zakładem ubezpieczeń prowadzącym działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia OC.

§ 5. Kierujący pojazdem jest obowiązany na żądanie organów uprawnionych lub obowiązanych do przeprowadzania kontroli okazać dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia OC ważnej w dniu kontroli lub dokument stwierdzający opłacenie składki tego ubezpieczenia za okres obejmujący datę kontroli.

Rozdział 2

Spełnienie obowiązku ubezpieczenia

§ 6. 1. Umowę ubezpieczenia OC zawiera się na okres 12 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Umowę ubezpieczenia OC na czas krótszy niż 12 miesięcy, zwaną dalej „umową ubezpieczenia krótkoterminowego”, można zawrzeć, jeżeli pojazd jest zarejestrowany:

- 1) czasowo,
- 2) za granicą.

3. Umowę ubezpieczenia krótkoterminowego można także zawrzeć, jednak na czas nie krótszy niż 3 miesiące, w odniesieniu do pojazdów:

- 1) wolnobieżnych, określonych w § 2 pkt 2,
- 2) zabytkowych, w rozumieniu przepisów prawa o ruchu drogowym, które są wpisane do księgi inwentarza muzealiów, zgodnie z przepisami dotyczącymi ewidencjonowania dóbr kultury w muzeach.

4. Umowę ubezpieczenia OC, o której mowa w ust. 2 pkt 1, zawiera się na czas nie krótszy niż okres czasowej rejestracji, określony w decyzji starosty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania właściciela pojazdu, nie krótszy jednak niż 15 dni.

5. Umowę ubezpieczenia OC, o której mowa w ust. 2 pkt 2, zawiera się na okres pobytu pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie krótszy jednak niż 15 dni.

§ 7. 1. Jeżeli posiadacz pojazdu, nie później niż na jeden dzień przed upływem dwunastomiesięcznego okresu, na który umowa ubezpieczenia OC została zawarta, nie powiadomi pisemnie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, przyjmuje się, że została zawarta kolejna umowa na okres następujących 12 miesięcy.

2. Pomimo braku pisemnego powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, zawarcie kolejnej umowy nie następuje, jeżeli nie została opłacona w całości określona w umowie składka za mijający okres 12 miesięcy.

3. W przypadku określonym w ust. 2 odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń kończy się z upływem 12 miesięcy, za które przypadła niezapłacona w całości składka.

§ 8. 1. Posiadacz pojazdu jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC:

- 1) najpóźniej w dniu rejestracji pojazdu podlegającego rejestracji,
- 2) przed wprowadzeniem do ruchu na drogę publiczną pojazdu wolnobieżnego,
- 3) przed przekroczeniem granicy, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem wprowadzanym do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie posiada ubezpieczenia OC,
- 4) przed wprowadzeniem do ruchu na drogę publiczną pojazdu, o którym mowa w § 3,
- 5) najpóźniej w dniu ustania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, w przypadku określonym w § 7 ust. 3.

2. Jeżeli umowa ubezpieczenia OC jest zawierana przed rejestracją pojazdu podlegającego rejestracji, na żądanie zakładu ubezpieczeń posiadacz pojazdu jest obowiązany przedstawić zaświadczenie o pozytywnym wyniku badania technicznego pojazdu lub wyciąg

ze świadectwa homologacji albo odpis decyzji zwalniającej z konieczności uzyskania świadectwa homologacji na dany pojazd.

3. Jeżeli, w przypadku określonym w ust. 2, pojazd, w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy, nie został zarejestrowany, każda ze stron może odstąpić od umowy ze skutkiem natychmiastowym, powiadamiając o tym pisemnie drugą stronę umowy.

4. W razie zbycia pojazdu zarejestrowanego lub pojazdu wolnobieżnego dopuszczonego do ruchu, na jego nabywcę przechodzą prawa i obowiązki zbywcy wynikające z umowy ubezpieczenia OC. Umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu po upływie 30 dni od dnia zbycia pojazdu, nie później jednak niż:

- 1) z dniem zarejestrowania pojazdu na nabywcę,
- 2) z chwilą zawarcia przez nabywcę nowej umowy ubezpieczenia OC,
- 3) z końcem okresu, na jaki umowa została zawarta.

5. W razie nabycia pojazdu zarejestrowanego, którego zbywca, wbrew obowiązкови, nie zawarł umowy ubezpieczenia OC, nabywca jest zobowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC najpóźniej w dniu nabycia pojazdu.

6. Zbywca pojazdu przekazuje nabywcy dokumenty potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia OC oraz powiadamia zakład ubezpieczeń, w terminie 30 dni, o zbyciu pojazdu i o danych osobowych nabywcy.

7. Skutki wyrządzenia szkody przez nabywcę pojazdu w okresie, o którym mowa w ust. 4, nie obciążają zbywcy pojazdu.

8. Zbywca pojazdu ponosi wraz z nabywcą odpowiedzialność solidarną wobec zakładu ubezpieczeń za zapłatę składki ubezpieczeniowej, należnej zakładowi ubezpieczeń do dnia rozwiązania umowy w przypadku, o którym mowa w ust. 4.

9. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia OC przez posiadacza pojazdu nie będącego właścicielem pojazdu, prawa i obowiązki posiadacza, wynikające z zawartej umowy ubezpieczenia OC, przechodzą na właściciela pojazdu z chwilą, gdy posiadacz utracił posiadanie pojazdu na rzecz właściciela. Umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu po upływie 30 dni po dniu przejścia posiadania pojazdu na rzecz właściciela, nie później jednak niż z chwilą zawarcia przez właściciela nowej umowy ubezpieczenia OC lub z końcem okresu, na jaki umowa została zawarta.

10. Obowiązki określone w ust. 6 dotyczą odpowiedzialności posiadacza pojazdu, o którym mowa w ust. 9.

§ 9. Umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu:

- 1) z upływem okresu, na który została zawarta,
- 2) z chwilą wyrejestrowania pojazdu,
- 3) w przypadkach określonych w § 8 ust. 4,

- 4) z chwilą udokumentowania trwałej i zupełnej utraty posiadania pojazdu w okolicznościach nie powodujących zmiany posiadacza,
- 5) z dniem odstąpienia od umowy w przypadku określonym w § 8 ust. 3.

Rozdział 3

Zakres ochrony ubezpieczeniowej

§ 10. 1. Z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

2. Za szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdu uważa się również szkodę powstałą:

- 1) przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdu,
- 2) bezpośrednio przy załadowywaniu i rozładowywaniu pojazdu,
- 3) podczas zatrzymania, postoju lub garażowania.

3. Ubezpieczeniem OC objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę ruchem tego pojazdu.

4. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej. Suma gwarancyjna nie może być niższa niż równowartość w złotych 600 000 euro, ustalona przy zastosowaniu kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego według tabeli kursów nr 1 każdego roku, w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem, bez względu na liczbę poszkodowanych osób.

5. Jeżeli ubezpieczono odpowiedzialność cywilną posiadacza tego samego pojazdu na ten sam okres w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń, każdy z tych zakładów ubezpieczeń odpowiada za wyrządzoną w tym czasie przez posiadacza lub kierującego pojazdem szkodę proporcjonalnie do określonej przez niego w umowie ubezpieczenia OC sumy gwarancyjnej.

6. Za szkodę wyrządzoną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odszkodowanie przysługuje również wówczas, gdy sprawca szkody na osobie nie mógł być zidentyfikowany lub gdy sprawca szkody na mieniu i na osobie nie posiadał ubezpieczenia OC. W takich przypadkach odszkodowanie z ubezpieczenia OC jest wypłacane przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

§ 11. 1. Jeżeli szkoda wyrządzona zostaje ruchem zespołu pojazdów, ubezpieczeniem OC posiadacza pojazdu silnikowego ciągnącego objęta jest szkoda spowodowana przyczepą lub naczepą, która:

- 1) złączona jest z pojazdem silnikowym,
- 2) odłączyła się od pojazdu silnikowego ciągnącego i jeszcze się toczyła.

2. Ubezpieczeniem OC posiadacza przyczepy lub naczepy objęta jest tylko szkoda spowodowana przyczepą lub naczepą, która:

- 1) nie jest złączona z pojazdem silnikowym ciągnącym bądź
- 2) odłączyła się od pojazdu silnikowego ciągnącego i przestała się już toczyć.

3. Zasadę określoną w ust. 1 stosuje się również w razie złączenia pojazdów w celu holowania.

§ 12. Z tytułu ubezpieczenia OC zakład ubezpieczeń również jest zobowiązany do:

- 1) zwrotu uzasadnionych okolicznościami zdarzenia kosztów mających na celu zapobieżenie zwiększeniu szkody,
- 2) pokrycia niezbędnych kosztów obrony sądowej przeciw roszczeniom osoby trzeciej w sporze prowadzonym na polecenie zakładu ubezpieczeń lub za jego zgodą.

§ 13. Zakład ubezpieczeń nie odpowiada za szkody:

- 1) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia, wyrządzone przez kierującego posiadaczowi pojazdu,
- 2) wynikłe w przewożonych za opłatą ładunkach, przesyłkach lub bagażu, chyba że odpowiedzialność za powstałą szkodę ponosi posiadacz innego pojazdu niż pojazd przewożący,
- 3) polegające na utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i podobnych,
- 4) w których następstwie zanieczyszczeniu lub skażeniu uległo środowisko naturalne,
- 5) które łącznie nie przekraczają 50% najniższego wynagrodzenia pracowników, ustalonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Rozdział 4

Zawarcie umowy ubezpieczenia OC, powstanie i czas trwania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń

§ 14. 1. Umowę ubezpieczenia OC zawiera się na piśmie wniosek posiadacza pojazdu lub osoby przez niego upoważnionej, złożony zakładowi ubezpieczeń. Nie dotyczy to przypadku określonego w § 7 ust. 1.

2. Zakład ubezpieczeń nie może odmówić wydania zaświadczenia o przebiegu ubezpieczenia OC.

§ 15. Zawarcie umowy ubezpieczenia OC zakład ubezpieczeń potwierdza polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia.

§ 16. 1. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, z chwilą zawarcia umowy ubezpieczenia OC i zapłacenia składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty.

2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia OC został określony późniejszy termin płatności składki lub jej pierwszej raty, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się z chwilą zawarcia umowy.

3. Inny niż wskazany w ust. 1 i 2 termin rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń można w umowie ubezpieczenia OC określić wówczas, gdy umowę zawiera się:

- 1) na okres krótszy niż 12 miesięcy, gdy pojazd jest zarejestrowany czasowo lub zarejestrowany za granicą albo gdy jest to pojazd wolnobieżny lub zabytkowy,
- 2) przed zarejestrowaniem pojazdu podlegającego rejestracji,
- 3) na okres kolejnych 12 miesięcy przed rozpoczęciem tego okresu.

§ 17. 1. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń trwa przez okres wskazany w umowie i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

2. W razie opłacania składki ubezpieczeniowej w ratach, niezapłacenie przez posiadacza pojazdu raty składki w oznaczonym terminie nie powoduje ustania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

3. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, wynikająca z umowy ubezpieczenia OC, ustaje w przypadkach określonych w § 9.

Rozdział 5

Składka ubezpieczeniowa

§ 18. 1. Składkę ubezpieczeniową ustala się według taryfy obowiązującej w dniu rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń. System taryf składek ubezpieczeniowych stosowanych przez zakład ubezpieczeń w ubezpieczeniu OC powinien uwzględniać przepisy rozdziału 11.

2. Przy ustalaniu składki ubezpieczeniowej za dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia uwzględnia się jej obniżki lub podwyżki zależnie od dotychczasowego bezszkodowego lub szkodowego przebiegu ubezpieczenia OC.

3. W umowie ubezpieczenia krótkoterminowego zakład ubezpieczeń może uwzględnić obniżki lub podwyżki składki zależnie od dotychczasowego bezszkodowego lub szkodowego przebiegu ubezpieczenia OC.

§ 19. 1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, posiadacz pojazdu opłaca składkę ubezpieczeniową przy zawieraniu umowy z góry za cały okres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

2. Składka ubezpieczeniowa może być opłacona w ratach, których wysokość i terminy płatności zostały ustalone w umowie.

3. W przypadku zwłoki w opłacaniu składki lub jej raty, zakładowi ubezpieczeń przysługują odsetki ustawowe.

§ 20. Ustalona przez zakład ubezpieczeń na dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia składka może być w okresie trwania ubezpieczenia podwyższona, jeżeli zajądą okoliczności przewidziane w § 41.

§ 21. 1. Zwrot składki za nie wykorzystany okres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń przysługuje:

- 1) posiadaczowi w razie wyrejestrowania pojazdu lub udokumentowania trwałej i zupełnej utraty posiadania w okolicznościach nie powodujących zmiany posiadacza,
- 2) w razie odstąpienia od umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku określonym w § 8 ust. 3,
- 3) w razie rozwiązania się umowy w przypadkach określonych w § 8 ust. 4 pkt 1 i 2 oraz w przypadku określonym w § 9 pkt 4,
- 4) posiadaczowi, o którym mowa w § 8 ust. 9, w związku z utratą posiadania pojazdu.

2. Zwrot składki, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje, jeżeli szkoda, za którą zakład ubezpieczeń wypłacił lub jest zobowiązany wypłacić odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia OC, nastąpiła w okresie poprzedzającym rozwiązanie umowy w przypadkach określonych w § 9 pkt 3-5.

3. Zwrot składki za nie wykorzystany okres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w przypadkach, o których mowa w § 8 ust. 4 pkt 1 i 2, następuje na podstawie kopii lub odpisu dokumentu ubezpieczenia zbywcy pojazdu.

§ 22. 1. Zwrot składki, o którym mowa w § 21, przysługuje za każdy pełny miesiąc nie wykorzystanego ubezpieczenia.

2. W przypadku umowy ubezpieczenia OC zawartej na okres 12 miesięcy wysokość miesięcznej składki podlegającej zwrotowi stanowi 1/12 składki należnej za dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia.

Rozdział 6

Prawa i obowiązki stron umowy

§ 23. 1. W razie wypadku kierujący pojazdem powinien:

- 1) przedsięwziąć odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu w miejscu wypadku, starać się o złagodzenie skutków wypadku oraz zapewnienie pomocy lekarskiej osobom poszkodowanym.

wanym, jak również, w miarę możliwości, zabezpieczyć mienie osób poszkodowanych,

- 2) zapobiec, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody,
- 3) udzielić osobom poszkodowanym niezbędnych informacji, koniecznych do identyfikacji zakładu ubezpieczeń, łącznie z podaniem danych dotyczących zawartej umowy ubezpieczenia OC,
- 4) w razie kolizji z innym pojazdem ustalić, w miarę możliwości, zakład ubezpieczeń, u którego posiadacz tego pojazdu jest ubezpieczony w zakresie ubezpieczenia OC.

2. W razie wypadku posiadacz lub kierujący pojazdem powinni powiadomić o tym niezwłocznie zakład ubezpieczeń, udzielając mu niezbędnych informacji i wyjaśnień.

§ 24. Kierujący pojazdem jest obowiązany powiadomić policję o wypadku z ofiarami w ludziach oraz o wypadku powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenia, że popełniono przestępstwo.

§ 25. Posiadacz lub kierujący pojazdem bądź też osoba zgłaszająca roszczenie powinni przedstawić zakładowi ubezpieczeń posiadane dowody dotyczące wypadku i ułatwić zakładowi ubezpieczeń ustalenie okoliczności wypadku i rozmiaru szkód, jak również udzielić pomocy w dochodzeniu przez zakład ubezpieczeń roszczeń przeciwko sprawcy wypadku.

§ 26. Niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku zakład ubezpieczeń przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego, wypadku, zasadności roszczeń i wysokości odszkodowania oraz informuje posiadacza pojazdu i osobę zgłaszającą roszczenia, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania.

§ 27. Jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązków wymienionych w § 23–25, a miało to wpływ na ustalenie istnienia lub zakresu ich odpowiedzialności cywilnej bądź też na zwiększenie rozmiarów szkody, zakład ubezpieczeń może dochodzić od tych osób zwrotu tej części wypłaconego uprawnionemu odszkodowania, która nie byłaby świadczona w razie dopełnienia przez te podmioty ciężących na nich obowiązków. Ciężar udowodnienia faktów uzasadniających zwrot zakładowi ubezpieczeń części wypłaconego uprawnionemu odszkodowania spoczywa na zakładzie ubezpieczeń.

§ 28. Przepis § 27 stosuje się odpowiednio, gdy wypłacającym odszkodowanie jest Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

Rozdział 7

Dochodzenie roszczeń i wypłata odszkodowania

§ 29. 1. Uprawniony do odszkodowania za szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdu, za którą odpowiedzialność cywilna objęta jest ubezpieczeniem OC,

może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

2. Jeżeli uprawniony do odszkodowania wystąpi z roszczeniem do posiadacza lub kierującego pojazdem, którego ruchem szkoda została spowodowana, posiadacz lub kierujący pojazdem powiadamiają o tym zakład ubezpieczeń.

3. W postępowaniu sądowym przeciwko posiadaczowi lub kierującemu pojazdem o naprawienie szkody wyrządzonej ruchem tego pojazdu konieczne jest przyznanie także zakładu ubezpieczeń, w którym posiadacz pojazdu jest ubezpieczony w zakresie ubezpieczenia OC.

§ 30. Zaspokojenie lub uznanie przez posiadacza lub kierującego pojazdem roszczenia o naprawienie wyrządzonej ruchem tego pojazdu szkody, która jest objęta ubezpieczeniem OC, nie ma skutków prawnych względem zakładu ubezpieczeń, jeżeli nie wyraził on na to uprzednio zgody.

§ 31. 1. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia OC na podstawie uznania roszczenia uprawnionego do odszkodowania, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

2. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie bezpośrednio osobie uprawnionej, zawiadamiając o tym posiadacza pojazdu.

§ 32. 1. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku.

2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od wyjaśnienia tych okoliczności. Jednakże bezsporną część odszkodowania zakład ubezpieczeń wypłaca w terminie określonym w ust. 1.

3. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, zakład ubezpieczeń informuje o tym na piśmie osobę zgłaszającą roszczenie i posiadacza pojazdu w terminie określonym w ust. 1 lub ust. 2, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą odmowę wypłaty odszkodowania lub jego części. Pismo zakładu ubezpieczeń powinno zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu ubezpieczenia OC.

Rozdział 8

Roszczenia o zwrot wypłaconego przez zakład ubezpieczeń odszkodowania

§ 33. Zakładowi ubezpieczeń przysługuje uprawnienie dochodzenia od kierującego pojazdem zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC odszkodowania, jeżeli kierujący:

- 1) wyrządził szkodę umyślnie lub w stanie po użyciu alkoholu albo będąc pod wpływem środków od-

rzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,

- 2) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa,
- 3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo o pościg za osobą podjęty bezpośrednio po popełnieniu przez nią przestępstwa,
- 4) zbiegł z miejsca zdarzenia,
- 5) nie dopełnił obowiązków w przypadku określonym w § 27 — w zakresie tej części wypłaconego odszkodowania, która nie byłaby świadczona przez zakład ubezpieczeń w razie dopełnienia przez kierującego ciężących na nim obowiązków.

Rozdział 9

Roszczenia do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego

§ 34. 1. Jeżeli sprawca szkody na osobie nie mógł być zidentyfikowany — nie można było ustalić tożsamości posiadacza pojazdu lub kierującego pojazdem i nie zidentyfikowano pojazdu — Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny wypłaca osobie uprawnionej do odszkodowania z tytułu ubezpieczenia OC odszkodowanie za szkodę na osobie. Natomiast gdy zidentyfikowany sprawca szkody nie posiadał ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z ubezpieczenia OC, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny wypłaca osobie uprawnionej odszkodowanie za szkody na osobie i mieniu.

2. Uprawniony do odszkodowania zgłasza swoje roszczenia do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego poprzez którykolwiek zakład ubezpieczeń prowadzący ubezpieczenia OC. Zakład ubezpieczeń nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia roszczenia.

§ 35. 1. Zakład ubezpieczeń, po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w § 34 ust. 2, przeprowadza postępowanie określone w § 26, a następnie przesyła dokumenty dotyczące roszczeń poszkodowanego do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, zawiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie.

2. Zakład ubezpieczeń przyjmujący zgłoszenie roszczenia osoby uprawnionej do odszkodowania, skierowane do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, nie może zaspokoić w całości lub w części tego roszczenia bez uprzedniej zgody Zarządu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

§ 36. Przepisy § 29–32 stosuje się odpowiednio, gdy osoba uprawniona do odszkodowania kieruje roszczeniem przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, z tym że przewidziany w § 32 ust. 1 termin 30 dni liczy się od daty otrzymania przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny od zakładu ubezpieczeń dokumentów dotyczących roszczeń osoby uprawnionej.

Rozdział 10

Zawiadomienia i oświadczenia

§ 37. 1. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia OC składane są przez strony tej umowy, powinny być dokonywane na piśmie i doręczane za pokwitowaniem lub przesyłane listem poleconym.

2. Jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem zmienił adres bądź siedzibę i nie zawiadomił o tym zakładu ubezpieczeń, zawiadomienia lub oświadczenia skierowane przez zakład ubezpieczeń listem poleconym na ostatni adres lub siedzibę posiadacza lub kierującego pojazdem wywierają skutki prawne od chwili, w której doszłyby do posiadacza lub kierującego pojazdem, gdyby nie zmienił adresu lub siedziby.

Rozdział 11

System taryf ubezpieczeniowych

§ 38. System taryf jest ustalany na podstawie oceny i klasyfikacji ryzyka przejmowanego przez zakład ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia OC, a także stosowanych w tym ubezpieczeniu zniżek składki z tytułu bezszkodowego okresu ubezpieczenia i podwyżek składki z uwagi na szkodowy przebieg ubezpieczenia.

§ 39. 1. Przy ustalaniu taryfy składek zakład ubezpieczeń dokonuje oceny ryzyka na podstawie danych statystycznych przebiegu szkodowości, a w razie braku tych danych — na podstawie opinii rzeczoznawców.

2. Klasyfikacja pojazdów powinna uwzględniać zbliżone parametry techniczne i eksploatacyjne pojazdów oraz sposób ich użytkowania, wpływające na zwiększenie lub zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego.

§ 40. Zakład ubezpieczeń ustala stawkę podstawową składki ubezpieczeniowej na dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia.

§ 41. Ustalona przez zakład ubezpieczeń składka ubezpieczeniowa na dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia może być w okresie trwania ubezpieczenia podwyższona, jeżeli w ciągu jednego kwartału średni wzrost cen w gospodarce narodowej przekroczy 10% w stosunku do cen kwartału poprzedzającego; ustalen tych dokonuje zakład ubezpieczeń na podstawie obwieszczeń Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie wskaźnika cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych.

§ 42. 1. Zakład ubezpieczeń przy ustalaniu składki ubezpieczeniowej należnej od posiadacza pojazdu uwzględnia faktyczny dotychczasowy przebieg ubezpieczenia OC bez względu na zmianę zakładu ubezpieczeń, udzielając zniżki w stawce podstawowej składki, bądź też odpowiednio ją podwyższa.

2. Zniżka składki ubezpieczeniowej za każde dwadzieścia cztery miesiące bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia OC nie może być niższa niż 10% stawki

podstawowej; stopa zniżek z tego tytułu nie może przekroczyć 60% stawki podstawowej.

3. Podwyżka składki ubezpieczeniowej zależna od przebiegu ubezpieczenia OC nie może przekroczyć 160% stawki podstawowej składki ubezpieczeniowej.

4. Przy ustalaniu bezszkodowego lub szkodowego przebiegu ubezpieczenia OC nie uwzględnia się wypłaconego przez zakład ubezpieczeń odszkodowania z tytułu ubezpieczenia OC za szkodę będącą następstwem wypadku spowodowanego przez kierującego, który wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa.

5. Posiadacz pojazdu traci uprawnienie do zniżki w składce ubezpieczeniowej, jeżeli okres przerwy w ubezpieczeniu OC przekroczył 24 miesiące.

Rozdział 12

Przepisy końcowe

§ 43. Traci moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 1992 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz. U. Nr 96, poz. 475, z 1993 r. Nr 129, poz. 603 i z 1994 r. Nr 134, poz. 700).

§ 44. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *J. Bauc*